

1^ο ΓΕΛ ΒΟΛΟΥ

B.1.1

Ισότητα

Τριγώνων

Το

5^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

περιλαμβάνει

- ΒΑΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ
- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

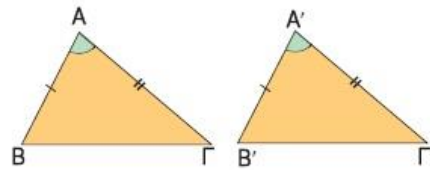
ΒΑΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Κριτήρια ισότητας τριγώνων

Να διατυπώσετε τα κριτήρια ισότητας τριγώνων ;

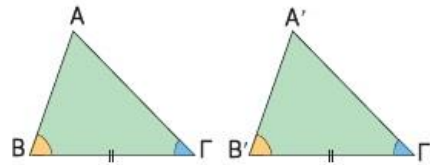
1ο κριτήριο ισότητας (Π - Γ - Π)

Αν δύο τρίγωνα έχουν δύο πλευρές ίσες μία προς μία και την περιεχόμενη γωνία τους ίση, τότε είναι ίσα.

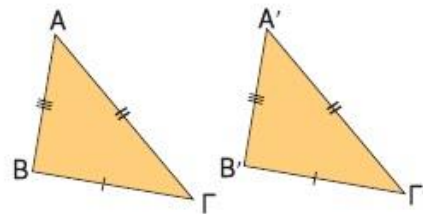
2ο κριτήριο ισότητας (Γ - Π - Γ).

Αν δύο τρίγωνα έχουν μία πλευρά ίση και τις προσκείμενες στην πλευρά αυτή γωνίες ίσες μία προς μία, τότε είναι ίσα.

3ο κριτήριο ισότητας (Π - Π - Π)

Αν δύο τρίγωνα έχουν τις πλευρές τους ίσες μία προς μία, τότε είναι ίσα.

Ποιες παρατηρήσεις ισχύουν για τα ίσα τρίγωνα ;

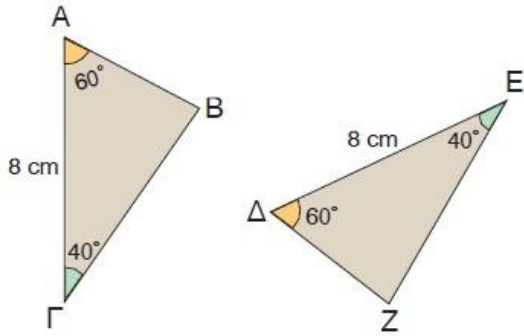
Σε ίσα τρίγωνα απέναντι από ίσες πλευρές βρίσκονται ίσες γωνίες.

Σε ίσα τρίγωνα απέναντι από ίσες γωνίες βρίσκονται ίσες πλευρές.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

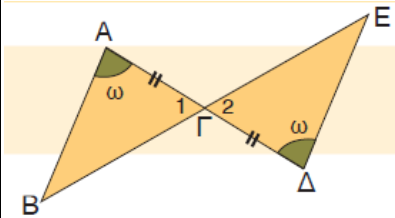
2^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΓΩΝΩΝ (Γ-Π-Γ)

Να δικαιολογήσετε γιατί τα παρακάτω τρίγωνα είναι ίσα και να γράψετε τα ίσα στοιχεία τους.

Σε ..... τρίγωνα, απέναντι από ίσες ..... βρίσκονται ίσες .....

Στο παρακάτω σχήμα είναι $ΑΓ = ΓΔ$ και $Α = Δ = ω$. Να αποδείξετε ότι $ΑΒ = ΔΕ$.

3ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΡΙΓΩΝΩΝ (II-II-II)

	<p>Αν δύο τρίγωνα έχουν τις ..... τους ίσες μία προς μία, τότε είναι ίσα.</p>
--	---

Να δικαιολογήσετε γιατί τα παρακάτω τρίγωνα είναι ίσα και να γράψετε τα ίσα στοιχεία τους.

<p>Σε ..... τρίγωνα, απέναντι από ίσες ..... βρίσκονται ίσες .....</p>	
--	--

Στο παρακάτω σχήμα το σημείο A ισαπέχει από τα σημεία B και Γ του κύκλου. Να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα OAB και OAG είναι ίσα.

--	--

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Χαρακτηρίστε ως σωστή (Σ) ή λάθος (Λ) καθεμία από τις επόμενες προτάσεις:

i) Ένα τρίγωνο είναι οξυγώνιο όταν μία γωνία του είναι οξεία.   Σ   Λ

ii) Ένα τρίγωνο είναι σκαληνό όταν δύο πλευρές του είναι άνισες.   Σ   Λ

2. Διατυπώστε τα τρία κριτήρια ισότητας τριγώνων.

3. Συμπληρώστε τα κενά:

i) Σε κάθε ισοσκελές τρίγωνο η διχοτόμος της γωνίας της κορυφής είναι .....

i) Σε κάθε ισοσκελές τρίγωνο η διάμεσος που αντιστοιχεί στη βάση του είναι .....

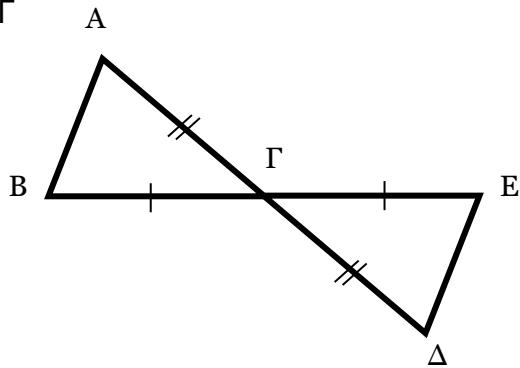
iii) Ένα σημείο M βρίσκεται στη μεσοκάθετο ενός τμήματος AB, όταν .....

iv) Δύο τόξα ενός κύκλου είναι ίσα, όταν .....

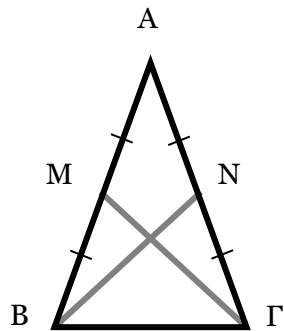
ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με σχήμα

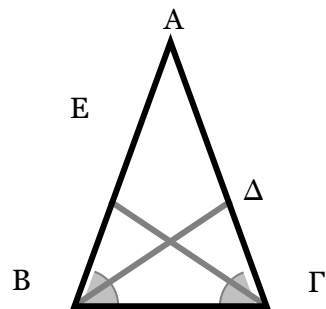
1. Να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα $AB\Gamma$ και $\Gamma\Delta E$ είναι ίσα:

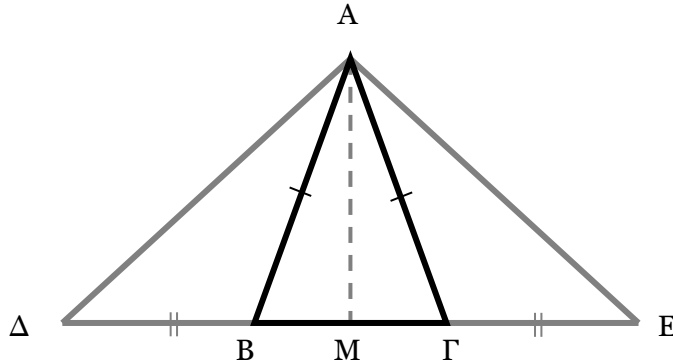
2. Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Φέρνουμε τις διαμέσους BN και ΓM . Να αποδείξετε ότι $BN = \Gamma M$.

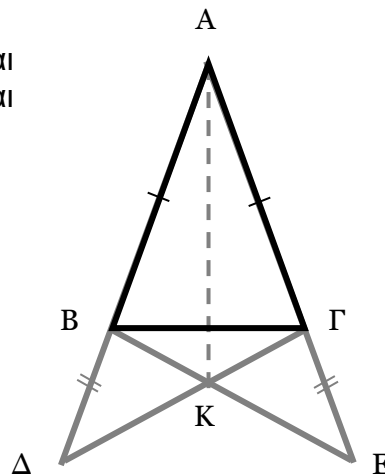
3. Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Φέρνουμε τις διχοτόμους $B\Delta$ και ΓE . Να αποδείξετε ότι $B\Delta = \Gamma E$.

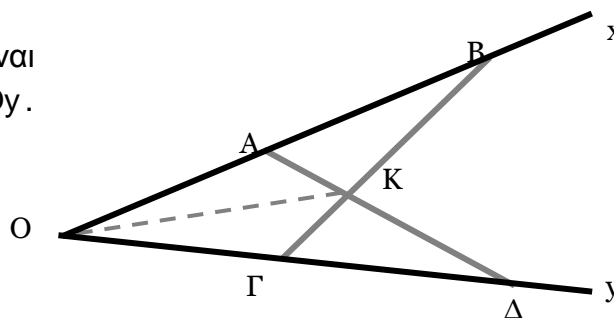
4. Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Προεκτείνουμε τη βάση $B\Gamma$ και προς τις δύο κατευθύνσεις, κατά ίσα τμήματα $B\Delta$ και ΓE .
- α. Να δείξετε ότι το τρίγωνο $A\Delta E$ είναι ισοσκελές.
- β. Να δείξετε ότι η διάμεσος AM του τριγώνου $AB\Gamma$ είναι διάμεσος και του τριγώνου $A\Delta E$.

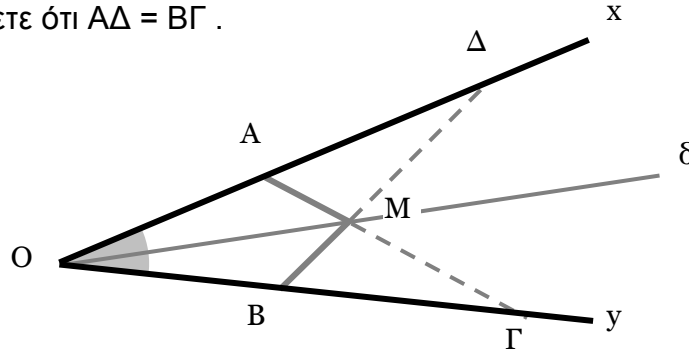
5. Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Προεκτείνουμε τις ίσες πλευρές προς το μέρος του B και του Γ , κατά ίσα τμήματα $B\Delta$ και ΓE , αντίστοιχα.
- α. Να δείξετε ότι $BE = \Gamma\Delta$.
- β. Αν K είναι το σημείο τομής των BE και $\Gamma\Delta$ τότε να δείξετε ότι η AK είναι μεσοκάθετος της $B\Gamma$.

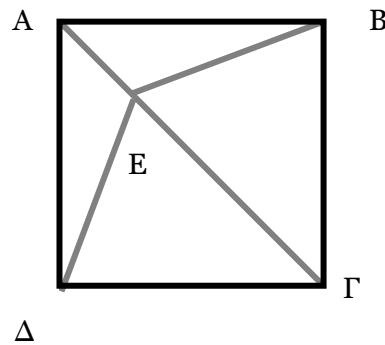
6. Στις πλευρές Ox και Oy μιας γωνίας $x\hat{O}y$ παίρνουμε, αντίστοιχα ίσα τμήματα $OA = O\Gamma$ και $OB = OD$. Έστω K το σημείο τομής των $A\Delta$ και $B\Gamma$.
- α. Να δείξετε ότι $A\Delta = B\Gamma$.
- β. Να δείξετε ότι η OK είναι διχοτόμος της γωνίας $x\hat{O}y$.
- γ. Να δείξετε ότι $AK = K\Gamma$.

7. Στις πλευρές Ox και Oy μιας γωνίας $x\hat{O}y$ παίρνουμε, αντίστοιχα ίσα τμήματα $OA = OB$. Φέρνουμε τη διχοτόμο $O\delta$ της $x\hat{O}y$ κι έστω M τυχαίο σημείο της. Έστω επίσης οι προεκτάσεις των AM και BM και Γ, Δ τα σημεία τομής του με τις πλευρές Oy και Ox , αντίστοιχα.
- α. Να δείξετε ότι $A\Gamma = B\Delta$.
- β. Να δείξετε ότι $A\Delta = B\Gamma$.

8. Δίνεται ένα τετράγωνο $AB\Gamma\Delta$ και η διαγώνιός του $A\Gamma$. Αν E τυχαίο σημείο της $A\Gamma$ τότε να δείξετε ότι $BE = DE$.

Χωρίς σχήμα

9. Έστω δύο τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$ τα οποία έχουν $\alpha = \alpha'$, $\beta = \beta'$ κι επιπλέον $\mu_\beta = \mu_{\beta'}$. Να δείξετε ότι τα τρίγωνα είναι ίσα.
10. Έστω ισόπλευρο τρίγωνο $AB\Gamma$ και σημεία K, Λ, M πάνω στις πλευρές του $AB, B\Gamma, \Gamma\Delta$, αντίστοιχα, έτσι ώστε $AK = B\Lambda = \Gamma M$. Να δείξετε ότι το τρίγωνο $K\Lambda M$ είναι ισόπλευρο, επίσης.
11. Αν δύο τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$ είναι ίσα, τότε να αποδείξετε ότι $\mu_\alpha = \mu_{\alpha'}$ και $\delta_\alpha = \delta_{\alpha'}$.

12. Σε έναν κύκλο με κέντρο O και ακτίνα ρ , παίρνουμε τρία διαδοχικά σημεία A , B , Γ . Φέρνουμε τη μεσοκάθετο της χορδής $B\Gamma$, η οποία τέμνει την $A\Gamma$ στο σημείο Δ . Να δείξετε ότι:
- Τα τρίγωνα $O\Delta B$ και $O\Delta \Gamma$ είναι ίσα.
  - Οι γωνίες $O\hat{A}\Delta$ και $O\hat{B}\Delta$ είναι ίσες.
- Υπόδειξη:** Θυμίζουμε ότι η μεσοκάθετος μιας οποιασδήποτε χορδής ενός κύκλου διέρχεται υποχρεωτικά από το κέντρο του.
13. Έστω δύο ομόκεντροι κύκλοι, με κέντρο O και ακτίνες $\rho_1 > \rho_2$. Αν AB είναι μια διάμετρος του ενός κύκλου και $\Gamma\Delta$ μια διάμετρος του άλλου, τότε να δείξετε ότι τα τρίγωνα $AO\Gamma$ και $BO\Delta$ είναι ίσα. Στη συνέχεια, να συγκρίνετε τις απέναντι πλευρές του τετραπλεύρου $A\Gamma B\Delta$.
14. Να αποδείξετε ότι αν σε ένα τρίγωνο $AB\Gamma$:
- το ύψος του $A\Delta$ είναι και διάμεσος, τότε το τρίγωνο είναι ισοσκελές, με βάση $B\Gamma$.
  - το ύψος του $A\Delta$ είναι και διχοτόμος της γωνίας $\hat{A}$, τότε το τρίγωνο είναι ισοσκελές, με βάση $B\Gamma$.
15. Να δείξετε ότι αν ένα τρίγωνο έχει δυο ύψη ίσα, τότε είναι ισοσκελές.
16. Στις ίσες πλευρές AB , $A\Gamma$ ενός ισοσκελούς τριγώνου $AB\Gamma$, παίρνουμε αντίστοιχα σημεία E , Δ τέτοια, ώστε $AE = A\Delta$. Αν Z είναι το σημείο τομής των $B\Delta$ και $E\Gamma$, τότε να δείξετε ότι το τρίγωνο $BZ\Gamma$ είναι ισοσκελές.
17. Δίνεται ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$) και τυχαίο σημείο K , της πλευράς AB . Προεκτείνουμε την πλευρά $A\Gamma$ (προς το μέρος του Γ) κατά τμήμα $\Gamma\Delta = KB$. Ονομάζουμε M το σημείο, στο οποίο η $K\Delta$ τέμνει τη βάση $B\Gamma$. Τέλος, προεκτείνουμε τη βάση $B\Gamma$ (προς το μέρος του B) κατά τμήμα $BE = M\Gamma$.
- Να δείξετε ότι $KE = M\Delta$ και $K\hat{E}B = \Gamma\hat{M}\Delta$.
  - Να δείξετε ότι το τρίγωνο KEM είναι ισοσκελές.
  - Να δείξετε ότι $KM = M\Delta$.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ

Ασκήσεις Εμπέδωσης

1. Δύο τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$ έχουν $\beta = \beta'$, $\gamma = \gamma'$ και $A = A'$. Αν I είναι το σημείο τομής των διχοτόμων AD και BE του τριγώνου $AB\Gamma$ και I' το σημείο τομής των διχοτόμων $A'D'$ και $B'E'$ του $A'B'\Gamma'$ να αποδείξετε ότι:

i) $AI = A'I'$ και $BI = B'I'$

ii) $AI = A'I'$ και $BI = B'I'$.

2. Δύο τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$

έχουν $\beta = \beta'$, $A = A'$ και $\delta_\alpha = \delta_{\alpha'}$. Να αποδείξετε ότι:

i) $\Gamma = \Gamma'$,

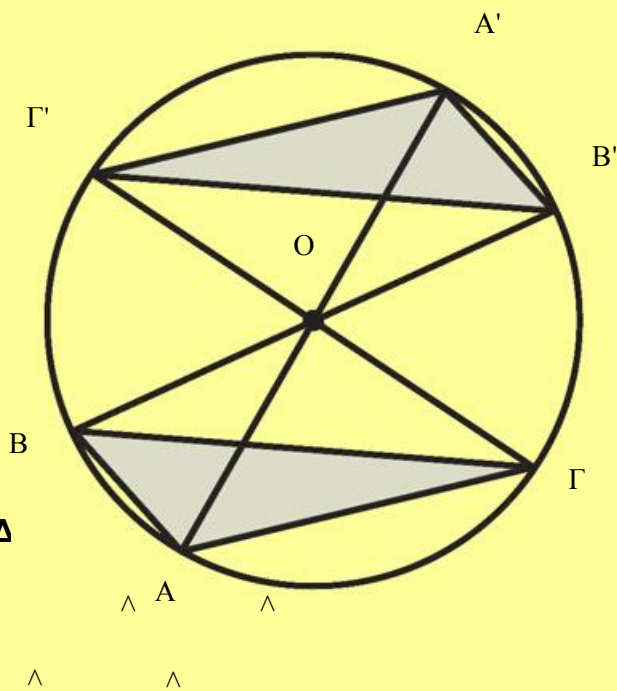
ii) $\alpha = \alpha'$ και $\gamma = \gamma'$.

3. Σε τρίγωνο $AB\Gamma$ προεκτείνουμε τη διάμεσο AM κατά ίσο τμήμα MD . Να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα $AB\Gamma$ και $B\Gamma D$ είναι ίσα.

Αποδεικτικές Ασκήσεις

1. Να αποδείξετε ότι οι διχοτόμοι των γωνιών της βάσης ισοσκελούς τριγώνου είναι ίσες.

2. Αν AA' , BB' και $\Gamma\Gamma'$ είναι τρεις διάμετροι κύκλου (βλ. σχήμα), να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$ είναι ίσα.

3. Σε ένα κυρτό τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$

είναι $AB = \Gamma\Delta$ και $B = \Gamma$. Να

αποδείξετε ότι $A = \Delta$.

Σύνθετα θέματα

1. Θεωρούμε δύο ίσα τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A'B'\Gamma'$. Η διάμεσος AM και η διχοτόμος $B\Delta$ του $AB\Gamma$ τέμνονται στο Θ , ενώ η αντίστοιχη διάμεσος $A'M'$ και η αντίστοιχη διχοτόμος $B'\Delta'$ του $A'B'\Gamma'$ τέμνονται στο Θ' . Να αποδείξετε ότι:

i) $B\Delta = B'\Delta'$,

ii) $\widehat{BAM} = \widehat{B'A'M'}$,

iii) Τα τρίγωνα $AB\Theta$ και $A'B'\Theta'$ είναι ίσα,

iv) $A\Theta = A'\Theta'$ και $\Theta\Delta = \Theta'\Delta'$.

2. Δύο τμήματα AB και $\Gamma\Delta$ έχουν την ίδια μεσοκάθετο ε . Αν η ε και η μεσοκάθετος του $A\Gamma$ τέμνονται, να αποδείξετε ότι από το σημείο τομής τους διέρχεται και η μεσοκάθετος του $B\Delta$.

3. Έστω ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$ ($AB = A\Gamma$). Η μεσοκάθετος της πλευράς $A\Gamma$ τέμνει την προέκταση της ΓB στο Δ . Προεκτείνουμε τη ΔA κατά τμήμα $A\epsilon = \Delta B$. Να αποδείξετε ότι:

i) το τρίγωνο $\Delta A\Gamma$ είναι ισοσκελές,

ii) το τρίγωνο $\Gamma\Delta\epsilon$ είναι επίσης ισοσκελές.